

2005

26/7

9.30 AM

24/1

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

Paper 1

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 300

INSTRUCTIONS

Each question is printed both in English and in Kannada.

Answers must be written in the medium specified (English or Kannada) in the Admission Ticket issued to you, which must be stated clearly on the cover of the answer book in the space provided for this purpose. No credit will be given for the answers written in a medium other than that specified in the Admission Ticket. In case of any doubt in the Kannada text, please refer to English text.

This paper has four parts :

A	20 marks
B	100 marks
C	90 marks
D	90 marks

Marks allotted to each question are indicated in each part.

*All questions in Part A, Part B and Part C are **compulsory**.
Answer any **three** questions in Part D.*

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ : ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸೂಚನೆಗಳ ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

PART A

4×5=20

Write short notes in about 50 words each. Each question carries 5 marks.

1. (a) Importance of Rural Sociology
- (b) Rural Social Structure
- (c) Tribal Community
- (d) Rural-urban disparities

ಭಾಗ A

4×5=20

ಕ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಸುಮಾರು 50 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಕ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 5 ಅಂಕಗಳು.

1. (ಎ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ
- (ಬಿ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆ
- (ಸಿ) ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ
- (ಡಿ) ಗ್ರಾಮ-ನಗರ ತಾರತಮ್ಯಗಳು

[Turn over

PART B

10×10=100

Answer each question in about 100 words. Each question carries 10 marks.

1. Distinguish between 'Development' and 'Growth'.
2. Explain the concept of 'Rural Development'.
3. State the problems of 'Rural Economy'.
4. Comment on the problem of health and sanitation in rural India.
5. Explain the role of Agriculture in Rural Development.
6. Highlight the major problems of Indian Agriculture.
7. State the problems of Agricultural Labourers.
8. Examine critically the poverty eradication programmes.
9. Comment on the need of Rural Banking and the difficulties associated with it.
10. Make a review of the different schemes for the development of women.

ಭಾಗ B

10×10=100

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 100 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 10 ಅಂಕಗಳು.

1. "ಅಭಿವೃದ್ಧಿ" ಮತ್ತು "ಬೆಳವಣಿಗೆ" ಇವುಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
2. "ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ" ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
3. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
4. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
5. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
6. ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
7. ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
8. ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
9. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನ ಅಗತ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
10. ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಒಂದು ಪುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿ.

[Turn over

PART C

Write short notes in about 150 words each. Each question carries 15 marks.

- 1.
 - 2.
 - 3.
 - 4.
 - 5.
 - 6.
 - 7.
 - 8.
 - 9.
 10. 1
1. Difficulties confronting cottage industries.
 2. Early attempts at Community Development in India.
 3. Factors that influence the process of Social Change.
 4. Conceptual Background of Development.
 5. Rural Banking and Rural Development.
 6. Land Reforms in India.

ಭಾಗ C

6×15=90

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 150 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಕಿರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 15 ಅಂಕಗಳು.

1. ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು.
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುರಿತ ಅರಂಭಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು.
3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳು.
4. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ.
5. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.
6. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಳು.

[Turn over

PART D

Answer any **three** of the following questions, each in about 300 words.
Each question carries 30 marks.

1. Discuss the nature, scope and importance of Rural Sociology.
2. Discuss Rural Industrialisation — programmes, problems and the appropriate technology for it.
3. Give an account of various Rural Development Programmes and their impact on rural life.
4. Examine critically the 'rural infrastructure' available in India.
5. Comment on the problem of rural unemployment and the remedial measures taken by the State.

ಭಾಗ D

3×30=90

]

ಕೆಲವು ಯಾತ್ರಿವಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 00 ಪದಗಳಷ್ಟು ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ 30 ಅಂಕಗಳು.

ತ್ರಮೀಣ ಸವಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಸ್ವರೂಪ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.

20

=

ತ್ರಮೀಣ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ, ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ.

ವಿಧ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಇರತದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ "ಗ್ರಾಮೀಣ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ ರಚನೆ" ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

ತ್ರಮೀಣ ನಿರೂಪ್ಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯವು ಈ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಪರಿಹಾರಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಯ

2005

26/7
3.10 PM

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

Paper 2

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 300

INSTRUCTIONS

Each question is printed both in English and in Kannada.

Answers must be written in the medium specified (English or Kannada) in the Admission Ticket issued to you, which must be stated clearly on the cover of the answer book in the space provided for this purpose. No credit will be given for the answers written in a medium other than that specified in the Admission Ticket. In case of any doubt in the Kannada text, please refer to English text.

This paper has four parts :

A	20 marks
B	100 marks
C	90 marks
D	90 marks

Marks allotted to each question are indicated in each part.

*All questions in Part A, Part B and Part C are **compulsory**. Answer any **three** questions in Part D.*

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ : ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸೂಚನೆಗಳ ಕನ್ನಡ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

PART A

4×5=20

Write short notes in about 50 words each. Each question carries 5 marks.

1. (a) Development Issues in Karnataka
- (b) Importance of Co-operative Education
- (c) Co-operative Credit Structure
- (d) Revenue Pattern of Panchayats

ಭಾಗ A

4×5=20

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಸುಮಾರು 50 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಕಿರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 5 ಅಂಕಗಳು.

1. (ಎ) ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಂಶಗಳು
- (ಬಿ) ಸಹಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ
- (ಸಿ) ಸಹಕಾರಿ ಸಾಲ ರಚನೆ
- (ಡಿ) ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ರೆವಿನ್ಯೂ ವಿನ್ಯಾಸ

[Turn over

PART B

10×10=100

Write notes in about 100 words. Each question carries 10 marks.

1. Important Functions of Panchayati Raj Institutions.
2. Extension Education for Rural People.
3. Sir MacClagan Committee Report.
4. Royal Commission on Agriculture.
5. Contribution of Shiva Rao Molahalli to the Co-operative Movement in Karnataka.
6. Major recommendations of the Working Group on Rural Banks.
7. District Rural Development Agencies and Rural Development.
8. Co-operative Credit Movement.
9. State Participation in Co-operation.
10. Primary Agricultural Co-operative Credit Societies.

ಭಾಗ B

10×10=100

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 100 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 10 ಅಂಕಗಳು.

1. ಪಂಚಾಯತಿರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು
2. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ವಿಸ್ತರಣ ಶಿಕ್ಷಣ
3. ಸರ್ ಪ್ಯಾಕ್‌ಲಗನ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿ
4. ಕೃಷಿ ಕುರಿತ ರಾಯಲ್ ಆಯೋಗ
5. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಗೆ ಶಿವರಾಮ್ ಮೊಲಪಳ್ಳಿಯವರ ಕೊಡುಗೆ
6. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗುಂಪುಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಫಾರಸುಗಳು
7. ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
8. ಸಹಕಾರಿ ಸಾಲ ಚಳುವಳಿ
9. ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ
10. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಸಾಲ ಸಂಘಗಳು

[Turn over

PART C

6×15=90

Answer each question in about 150 words. Each question carries 15 marks.

1. Explain the concept of 'Democratic Decentralisation'.
2. State the major recommendations of the L.M. Singhvi Committee.
3. Comment on the structure and progress of Consumer Co-operatives.
4. Elucidate the role of State Co-operative Banks in Rural Development.
5. Discuss the factors responsible for the concentration of co-operative societies in and around Puttur.
6. Comment on Non-credit Co-operatives.

ಭಾಗ C

6×15=90

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 150 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 15 ಅಂಕಗಳು.

1. "ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ" ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಎಲ್.ಎಮ್. ಸಿಂಘ್ ಸಹಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ತಿಳಿವಳಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
3. ಬಳಕೆದಾರರ ಸಹಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಏನು ?
4. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪಾತ್ರ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ.
5. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಪುತ್ತೂರಿನ ಒಳಗೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಲು ಕಾರಣಗಳೇನು ? ಚರ್ಚಿಸಿ.
6. ಸಾಲರಹಿತ ಸಹಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರೆಯಿರಿ.

[Turn over]

PART D

3×30=90

Answer any **three** of the following questions, each in about 300 words.
Each question carries 30 marks.

1. Explain the structure and functions of Panchayati Raj institutions in India.
2. State the importance of Extension Education and discuss its origin and growth.
3. Highlight the major problems of the co-operatives in India.
4. Comment on the growth of the co-operative movement in Karnataka.
5. Give an appraisal of the 'Peasant Movements' in India.

ಭಾಗ D

3×30=90

ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವೂ 30 ಪದಗಳನ್ನು ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ 30 ಅಂಕಗಳು.

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಪಿಸ್ತೂಲಿನ ತಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ಇದರ ಉಗಮ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
4. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
5. ಭಾರತದಲ್ಲಿ 'ರೈತ ಚಳುವಳಿ'ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ.